

“La ilahe illallah, Muhammedun Rasulüllah □” cümlesi ve müştemilatı aslında, önemli bir ilmi vesikadır. Hatta bu cümlenin yazılı olduğu kâğıt dahi “kıymetli evrak” bölümüne girer.

Bu vesikanın altını imzalayan ve onaylayan kimse mümindir. Her müminin, altına imza attığı bu vesikanın içeriğini bilmesi hem hak, hem de ilimdir. İlim sahibi olmak için de okumak farzdır. Bu zamanda dünya Müslümanlarının genel ahlakı haline geldi: Vesikayı daha hiç okumadan ve özellikle de ayrıntılara hiç göz atmadan imzalamak. Bu durum, dünya işlerinde de ahiret işlerinde de aynı. Hiç okunmadan imzalanan evrakların, daha sonraları üzerimize terettüp ettirdiği yükümlülükleri birer külfet görüp sızlanmaya, “ben böyle bilmiyordum” diyerek iptal etmeye uğraşyoruz.

Allah'ın kitabında bulunan 6666 ayet, 6666 belge demektir. Her birinin farklı adı ve tadı vardır. Bunlar bizi ebet müddet vizyonumuza (ru'yete) ulaştıran, İslam otobanı etrafına 23 yılda özenle yerleştirilmiş trafik levhaları gibidir. Henüz yola girmeyen bir kimse, evinde otururken, otoyolun kenarına serpiştirilmiş bu yön verici levhalardan nasıl faydalansın? Bundan dolayı Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

﴿لَمْ يَكُن لِرَبِّ لَهِدَى لِّلْمُتَّقِينَ﴾

“Elif. Lâm. Mîm. (2) O kitap (Kur'an); onda asla şüpheli bir bilgi yoktur. O, Allah'tan utananlar için yol gösterici bir levhadır.”¹

Kur'an bütün aleme inmiş olmasına rağmen, Allah bu kitabı, Allah'ı bilenler için yol gösterici bir levha olarak tanımlıyor.

﴿إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ﴾

“Kulları arasında Allah'tan ancak ilim sahipleri hakkıyla utanırlar”²

Çünkü evinde yatan, yoldaki levhaların hayrını göremez. Hayrını görmek için önce, sözde değil; özde yola girmek, girdikten sonra da önümüze çıkan levhaları tanımak ne anlama geldiğini ve ne ifade ettiğini mutlaka bilmek gerekmektedir. Her ne kadar yolcular istemese de, yoldaki işaretler yolcuların en hızlı ve en güvenli bir şekilde hedeflerine vasil olmalarını sağlayan ilmi sembollerdir.

¹ Bakara Suresi, 2:1-2.

² Fâtir Suresi, 35:28.

Bu dinin temeli tevhittir. Bunu ortaya koymak için inen Kur'an devletindeki 114 şehirden 86'sı Mekke'de inşa edilmiştir. 86 kat temelin üzerine, Medine'de 28 kat daha çıkmıştır.

Fakat bu yapının temeli, tevhit olmasına rağmen ilk inen sureler, yani ilk kurulan şehirler, tevhit içerikli sureler değildir. **قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ** diye başlayan İhlas suresi, **قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ** diye başlayan Kafirun suresi; ilk bakışta, ilk inen sureler gibi gözükmetedirler. Çünkü tevhidi haykırmaktadırlar.

Fakat durumun kesinlikle böyle olmadığını görüyoruz. Mutlaka kabul etmek gerekir ki, bunlar temeldir. Ancak temelin de temeli bulunmaktadır. Bundan ötürü ilk inen sure ok gibidir ve "Oku" diye başlamaktadır.

﴿اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ﴾

"Yaratan Rabbinin adına oku! (2) O, insanı aşılansmış bir yumurtadan yarattı (3-5) Oku!

*İnsana bilmediklerini belleten, kalemlle (yazmayı) öğreten Rabbin, en büyük Kerem sahibidir."*³

Bu ayetlerde insanın ne okuması gerektiği hususunda da hiç durulmamaktadır. Mutlaka okumamızın gerekliliğini, okumanın bir emir olarak gelmesinden anlamaktayız. Ama ne okumamız gerektiği, kimin ne kadar okuyacağı zikredilmemiştir.

Ben diyorum ki her insana hayata dair bir fatura gönderilmiştir. İlk başta mümin bir insan bu faturayı okumalıdır. Her Müminin faturası farklıdır. Zenginın faturası başka. Fakirin faturası başka. Sağlamın faturası başka. Hasta ve özürünün faturası başka. Erkeğin faturası başka. Kadının faturası başka. Fatura ne demektir? Elbette fatura hesap demektir. Halik (yaradan Allah) her mahluka bir fatura kesmiştir.

Dünyaya gelir gelmez faturamız arkamızdan bize gönderilmektedir. Din aslında hesap demektir. İnsanların hesaplarını düzenleyen bu ilahi manzum ve mevzuya Din diyoruz. Bu manayı Fatiha suresinin 4. Ayetinden hiç aramadan bulabiliriz. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾

*"Allah hesap günün sahibidir"*⁴

³ Alak Suresi, 96:1-5.

⁴ Fatiha Suresi, 1:4.

Hesap sormak adalet, hesap vermek ahlaktır. Hesabını, kitabını bilmeyen, iki cihanda da iflas etmiş bir müflistir. En büyük ilim, hesabını bilmektir. Bu muhasebeyi en düzgün bir şekilde yapan kişi de en bilge alimdir.

Son olarak, ilmin ve alimin kıymetini bildiren bir ayet-i kerime ve ona bağlı birkaç cümle ile sohbetimize son verelim. Rabbimiz buyuruyor ki:

﴿هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

“Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”⁵

Evet! Kesinlikle tıpkı cennet ile cehennemın bir olmadığı gibi, acı ile tatlının bir olmadığı gibi, Hz. Muhammed’le □ Ebu Cehil bir olmadığı gibi, hesabını bilen alimle, hesabını bilmeyen cahil de asla bir değildir.

Kur’an bir nurdur. Nur ışık demektir. Hüner sadece ışığı değil; ışığın ışıttıklarını okumaktır. Bu ise tüm hayattır: Haramlar, helaller, ahlak, adalet, savaş, barış, ekonomi, aile, sanat, spor, siyaset...hayata dair her şey.

Rahman suresinde de الرَّحْمٰنُ ○ عِلْمَ الْقُرْآنِ ○ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ayet sıralamasında bile yaratılış ilimden daha önce vaki olmasına rağmen, ilim takdim edilmiş ve önce ilim ve talim zikredilmiştir.

Alınacak Dersler:

- 1) En faziletli ilim, yaratılmış olduğumuzu bilmektir.
- 2) Yaratan “Halik” yaratılmış her şey “mahluktur”.
- 3) İnsanın cenneti görmesi, vizyon, cennet yoluna girmesi ve yürümesi ise tarihi vizyonudur.
- 4) Din, hayattayken cennet köşklerimizimizin faturasını keser.
- 5) Kimin hesabının ne kadar olduğu Kur’an’da yazmaktadır.
- 6) Hesabımızı Kur’an’dan okumak bizi sadece bilgi sahibi yapar.
- 7) Fazilet sadece hesabı okumakta değil, ödemektedir.

Ödev:

﴿هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

“Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”⁶ ayetinin tefsirini Hak Dini Kur’an Dili (Elmalılı Hamdi

⁵ Zümer Suresi, 39:9.

⁶ Zümer Suresi, 39:9.

Yazır) Tefsirinden okuyunuz ve üzerinde tefekkür ediniz.